

Nove knjige:

VODOPRIVREDNI RADOVI I OBJEKTI NA TERITORIJI V.P. 'ZAPADNA BAČKA', SOMBOR

Nikita Andrejev

Autorovo izdanje, Birograf, Apatin, s. 176, ilustrovano, sa kartama, bibl. 35, ISBN: 978-86-85531-27-9

Monografija koju prikazujemo nastavak je izuzetno plodnog publicističkog stvaranja G. Nikite Andrejeva, dipl.inž.građ. On je narod Srbije, a posebno Zapadne Bačke već zadužio sa tri vrlo vredne monografije: *Izgradnja i eksploatacija starih plovnih kanala u Bačkoj* (2002), *Vode Dunava i razvoj vodoprivrede u apatinskom i somborskom Podunavlju* (2004), *Pedeset godina nakon ledene poplave severozapadnog dela Bačke* (2006). Knjiga koja je sada pred nama sastavni je deo jedne monografske celine o hidrotehničkim problemima i dinamizmu uređenja Zapadne Bačke i Gornjeg Podunavlja. Po složenosti vodoprivrednih sistema i vodnih režima to je jedno od najosetljivijih, a sa gledišta upravljanja najdelikatnijih vodnih područja Srbije. Nikita Andrejev je nesumnjivo najveći poznavalac vodoprivrednih problema Zapadne Bačke, aktivni graditelj složenih sistema u tom, sa gledišta voda, jednom od najosetljivijih delova Srbije. Autor je stručnjak koji je vrlo uspešno upravljao tim sistemom decenijama i prošao kroz teška iskušenja brojnih kriznih događaja - velikih i dugotrajnih povodanja, rušilačkih ledenih poplava, kriznih stanja sa odbranom od leda na tom najosetljivijem delu toka Dunava, i stekao izuzetno vredno iskustvo o načinu najboljeg upravljanja sistemom i najrazumnijeg ponašanja u uslovima kriza (povodanja, opasnosti od ledenih zagušenja, itd.).

Knjiga je plastično, dirljivo svedočanstvo kako su agilni i mudri žitelji tog dela Bačke postupno i strpljivo bukvalno otimali zemlju od vodene stihije i pretvarali je u područje na kome se može bezbedno živeti i privređivati. Svako u Srbiji zna floskulu o 'vrednim Holanđanima koji su svoju zemlju oteli od mora', ali je, nažalost, iznenađujuće malo onih koji znaju da je takav isti podvig učinjen u Vojvodini. Vojvodina je oteta od vode i samo zahvaljujući svojim hidrotehničkim sistemima, izgrađivanim duže od 200 godina, može da postoji kao bezbedno ljudsko stanište. Ali treba dodati, jer je to nužno: Vojvodina će i dalje biti u hidrotehničkom smislu bezbedno područje samo pod jednim uslovom, koji se sve češće zapostavlja. Biće bezbedna od voda samo ako se ti hidrotehnički sistemi, građeni par stotina godina, uredno održavaju na tehnički neophodan način, da ne izgube svoje planirane radne i zaštitne performane.

Knjiga pored Uvoda ima pet poglavlja. U prvom se razmatra organizaciono ustrojstvo i finansiranje vodoprivredne delatnosti. Izuzetno korisno poglavlje, u kome se pokazuje kako su pre gotovo dva veka na vrlo mudar način finansirani radovi na zaštiti od voda. Kamo sreće da neko od nadležnih pročita to poglavlje, posebno ono o vodnim zadrugama, koje smo veoma brzopleto ukinuli. U drugoj glavi se razmatraju opšte karakteristike područja – prirodni uslovi, i prikaz izvedenih sistema. Treće poglavlje se bavi izgradnjom i rekonstrukcijom plovnih kanala i sistema za odvodnjavanje. To je jedan od najpotpunijih prikaza tih sistema, i svakako će biti vrlo koristan za mnoge svrhe. Četvrta glava analizira regulacione radove na Dunavu u XIX i XX veku, sa vrlo detaljnim kartografskim priložima. Peto poglavlje je posvećeno analizama prodora nasipa i katastrofalnih poplava na području Zapadne Bačke. Veoma korisna analiza, za one koji hoće da izvlače iskustva iz događanja u prošlosti. I napokon, odličan Rezime, i vrlo bogati i sadržajni prilozi – karte, crteži, grafikoni, fotografije. Izuzetno dobra dokumentacija.

Posebno vredan deo knjige, ne samo za hidrotehničke stručnjake, već i za najviše ešalone vlasti, posebno za one koji uskoro treba da učestvuju u delikatnim pregovorima o razgraničenju teritorije države na sektoru Gornjeg Podunavlja, jeste deo koji se bavi genezom morfologije korita Dunava. Autor veoma argumentovano pokazuje kako je došlo do formiranja sadašnjeg stanja korita Dunava na tom području. Taj deo knjige je ilustrovan kartama sa pojedinim fazama regulacije Dunava, tokom kojih su regulacionim tehnološki nužnim presecanjem meandara pojedine do tada celovite katastarske opštine prosecima podeljene na levoobalni i desnoobalni deo. Te karte, uz mudro tumačenje tehnološke nužnosti takvih regulacionih intervencija, koje su bile vitalno važne za obe priobalne zone Podunavlja, morale bi da budu nezaobilazan dokument u pregovorima oko razgraničenja na tom području. G. Nikita Andrejev je, nesumnjivo, sada najkompetentniji čovek koji je upoznat sa tim događanjima iz prošlosti. Utoliko je žalosnije što ni jedan službeni organ Srbije nije prihvatio da knjigu štampa, već je veliki deo troškova štampanja platio sam autor. To mnogo govori o sektoru voda u tom kraju.

Ovo je veoma korisna monografija, državnog nivoa značajnosti, imajući u vidu njenu ozbiljnost, dokumentovanost i upotrebljivost. Zainteresovani za nabavku knjige mogu se obratiti autoru na tel. 063-1016031.

Branislav Đorđević